

S s e c b o w j e n i c j i
R o w i n o w n o s c h e r.

M i e s a c z n e p i s m o :

Opowiadazemu Rosyjowanju,

wot Podawkom na Szwecji.

I.

JanuarSKI Kruch, 1812.

(Schwerte Ljeto. No. I.)

Byd; knowem' kjetu weß'lje (haj) ||

Ton — Dużny, żirov tu; ||

A Romuż nebję w Starym praj: ||

Spocinjeit Schoszjeyscholzju. ||

Jan Gottlob Denka,

(o Budyschini) Gutejer a Wohndawar.

Jan Krystijon Schlenkar,
(we Lubiju) Cjischcjer.

Na nowem u Ćjetu 1812.

Djak, skwalbu dajeje temu kij te Ćjeta
szelje a sajndž da — Knesej teho Gswjeta;
kij wschitko skwadnje, dobrocjilje wodzi
tak kaij sso hodži.

Won da nam wstarym Ćjecji swoju Nadu
da sbozny Mjer, a sdali rošbnu Swadu
wostwochnych Mjesow — da tu Trjebnoſſ Ćjela
so Duch sso djiwa.

Won budje w nowym, teiž kaij Wož nas wodzicj
domjermy jemu sso! — schtu chzyk nam schlodziež
ton smjerom leiji wjeho wochnym Klini
kij Gswije cjinii.

Raskež teiž budje poslacz Potrechena —
Won wschitke wodži — tehodla bes žrenja
nam wostanje ta Wutroba — my jemu
sso podezisnemy.

Won daſ telj, Kubi Šasowarjo! ljetsa
so was netrechi Wobcjejnoss gjow Hjeza,
Won swessel, woschew, wobnadž wosbož schubđi
wschjedch dobrých Lindži.

†. †.

**Na čjo smu najpiesschnisch (aby naj-
kedzblivisch) vsci Spocjatu
teholej Ljata (1312)?**

Na te Pjotrichicza we naschej Bliskoszi; na te Pedacja we Sponskej; na ton Wulhod bes Turku a Russu; na te Saschmatanje we Siziliskej; na te Specjenja we sponskim Amerika; na te schelke Wojsny tych Brittanskich a wele druhich Wjezow, kij budja ho nam jich wele we Bjehu teho spocjaneho Ljeta wukožic a wujahnic. Strachonina Mjernosz kneži kołowokoło nas, we Pononju a Polnozy, i Weczoru a Ranju; towsty lost ljeha ho wokolo zynej Semje, a czechzy cjischičji te Brjemjo Smjerkat'ho Dnja serawe Ranje (aby skonjany Dzen pschinbzaze Ranje). — Powitaj nowe Ljeto borsh schje Ludu s Jednotu!?

Jako Daljestajenje tej Bitwy pola Sagunt we Sponskej na 25. Okt. (poladaježe do predawtcheho Krucha na 95šatu Struu) hishcjen je spomnicz (wone jeno tedym Ruma pobrachny) so ho te Rodzischejo Sagunt po tej Bitwi na drugi Dzen teži Franzosam poda. Tam woni namekachu 17 Kanonow, 800tawend Patronow, 20tawend Bentnarjow Pulvera, 6000 Kulow, 2500 Flintow a 6 Korojow. Jatych we tym Rodzischemu sczinichu 2572 Muzow, bes potrymij bje 139 Woskich. Bes tymi 4639 Jatymi kij bjechu we tej Bitwi sczinili, so 230 Woskich nameka, a ta Bitwa 7 Stundow trajesche; Franz
Iosefo

gosojo bjechu na wobimaj Konzomaj jich Wosska' we
 Sponskich wobejnjenia dyrbjachu so runje fredja
 psches nich pschebicj. — Hizom na 13. Okt. zy-
 chu Franzosojo te Rodziszejo Sagunt se Stur-
 mom nuzsacj, ale to so jin neradji; woni pschi-
 chym psches 120 Muiow subichu, czi Sponszy
 jich s Kamenem i c. na nich delje metajo farazowa-
 chu, pschetoż Sagunt na jenej wożojej Skali lej-
 źi a je wot stareho Czaſa hem jara muwołane twer-
 de Rodziszejo, a zwar teholejda: „Niedje 200
 ljet do Krysztoſoweho Naroda dwaj ludy (Karthagi-
 niszj a Romiszj) tu druhu punis ku Wojnu stajkniłt
 Globami kajz njeck Britanszy a Franzosojo na
 Smerej a Wutupenje jedyn teho druhego wobj-
 chu. Hannibal, jedna wožebny Polngknes-
 tch Karthaginensarjow wele Czaſow psched Sa-
 gunt stejesche, a napožlett je se Sturmom nuzsa,
 a psches to ta druhu puniska Wojna bes tymat
 Ludomaj wudyri, 3765 ljet po Hadamowym, aby
 218 ljet do Krysztoſoweho Naroda, a trajesche
 28 ljet spschemjenjazym Sbozom. (Ta prjerja
 puniska Wojna bje 25 ljet dolha, menujze wot
 ljeta 3720 hacj do 3745 po Etworensu Swoje-
 ra [aby Spocjatka Semje] aby wot 262 hacj 238
 ljet do Krysztoſoweho Naroda.) Karthaginen-
 siszy bjechu tedy na Wodzi tak mozni, kajz njeck
 njeck Britaniszj; Romiszj pak na Kraju, kajz njeck
 Franzosojo: a tolla bjechu tamni, we pschichod-
 nym Czaſu, wot teho romskeho Pohlneho Knesa
 Scipio, po Zama, we Afriſkej tak sbiczi so dy-
 bjacu.

břachu ſ Hanibu Mjer čzinicj — cij pak, psches
 snuzkomny Nemjer a Nejednotu, tak mlečiž
 ſo tež nicio wulkeho jazy ſopocjecj nemožachu.
 Tak woſadamy ſchudžom džež ho wobroczimy,
 luku Njewobſtañosz; zyke Ludy, kajz jenicekli
 Čłowik ho poſbſenu a ſaſo panu, woſche ſu
 ſtjeſli, kobsch ſpanu; tolla ma Schitko ſwo-
 ju rojelu Woſokofz, je tu dohanylo: da ſaſo
 pada, a ſmjerom ſtacj Mitscho neſmije. Tak
 je ſkojjdej Trawicjku, ſkojjdej Vacjku, ſkojj-
 dyim Čłowikom, ſkojjdyim Lodom, ſylym Čło-
 wiſtwom, ſykej Semju, ſkojjdyim Sswjetom, ſy-
 lyim Swořenjom, fewſhjem ſchtož ho myjlicj da
 a neda; Schitko ma Specjatk, Ssrijek,
 Konz; Schon naſanje, ſe ſrawi, ſahinje—
 Jeneho ſiwenje je Druheho Esmercji, a Teho
 Esmercji je ſaſo Druheho ſiwenje: to je habyn
 ta wjecjna Wjecjnoscz be wſchitkeho
 Konza — — — Stoj!! mi Njeschco pschi-
 wota, dalſe ulz — — Haj, dje da tež ſym ho
 ſabludzil? — — ſe Sponskej do tych knewopschi-
 jecjatych Wjecjnoscjow?? — — Bohu ſteho Sa-
 ſchmatenja! na naſchu Semju radsjo, a zwar
 najprjedy na delny Konz Rjeki Donawy.

Russojo nejndzichu ſamo po Russku na 14.
 Okt. psches Donawu (kajz we predawſchim Ken-
 ſchi po kaſachmy) ale na wele druhich Blakach,
 ſabichu jara wele Turkow a ſcžinichu nepodominje
 wele Dobytka na wſchjech Stronach, kij do Mil-
 lionow bježi; tež bu wele tverdych Blakow wu,

upšených, bes kotromiž tež so Silištia kruher
mu Molej nameka, do Russchuka pak colla hisch-
cjen nepschindžechu. Turkojo buchu psches to do
taškej Roho sahnaczi, se Russow we Bronjow.
Wotpocznik proščochu, schtož tež so po Kwilli
šta, a njek ſo we Giurgevo, Wallachowskej,
na Mjeri dijeka. Neſchindže k Mjerej: da ſo
ſa Lybzen ſažo Neſcheczelſtwo ſapocznje. Tak
dolho wobej Wojszy ſejo wostanjetoi, kajž ſtaj
pschi Wobſanknenju Bronjow. Wotpocznika ſta-
tej, menužž njeſchtio Russow je na prawym Bo-
ku, a njeſchtio Turkow hischcjen na ljevym Bo-
ku Donawę wostaly, a tych dyrbja Russojo tak
dolho ſeziwicž; wone je ſich njedje i z tawſentow.

We Siziliskej je Schitko na Objeschk podom-
ne. Brittanzy ſu teho stareho neapelſkeha Kra-
la pschezo trøchtewali, ſo budje Neapelſku ſažo
dostacž; dokelž pak to ḡy dolho trate, a pschezo
hischcjen žane wjeste Wahnwidzenje ſtemu nej:
da je Neſejerpliwoſz wudyrila a ḡly Lud je
Smjefaku, njechtu je na swojego Krata Boku,
njeleoti pak zedja Brittanſkim pomahacž, a cij
moja gor Myſlje tu Kupu kwojemu Hegenſtu
ſejinicž, potajcum je tam Schitko napjate, Kojje
dy je na ton Wehakod pjeſchko aby ſedzbliv.

Te ḡyle ſponske Amerika, conlej rjany wulki
Kraj, ſo pschezo bolje ſwobodny (frei) cijini; cij
Wobydlerjo ſu wotcijeli ton Gſchak, ſiž ſim
Sponska hohrjekodžische, a ſu hžjom ſylue Kre-
ſeje do Pjetka cijini. Tež ſa tamny Krech
Semje

Semje su tehotla schiifich Woeji kedjblive, kak
te Wjeze dalje pejndza a schto hischezen sehebu
počzaru.

We Tunis (to je 3400 ranitych Mii milii
Kruh rubezniskeho Kraja we polnozništim Afrik
ka, ton Gjerschta, kiz we sich Ryeji Waj rjeko,
pod turkowskim Schuzom stoji. Tam tež bu te
Hauptmjesto Kartago (po kotrymž ho ton lud
potom menowasche wot Kotrehož hmy horka ryczer
li) wot tych Phöniziskich we lječji 3098 po
Stworenju Semje, aby 885 ljet do Krystušowe
ho Naroda, potajkim njedje psched 2697 ljetu
mi twarjene, kiz pak je ujetk sažo schle romadzje
spadane) tam we tuniskim Kraju da bjechu hebk
ezi turkowszy Woszazy prijeksalii teho Gjerschut
skonzowacž, dokelž bje smauriskeho ztoma, a
zvchu jeneho sturkowskeho luda i Bajej scznicž.
To pak bu na 30. Aug. pscheradzene. Ujekc čž
Turkojo poczachu we tym Mjessi Tunis rubicž a
mordowacž, ale tež ton arabiski lud wsa Bron
je do Rukow. Psched Mjestom pschindzelkrwan
nym Pukam, 6000 Arabiskich a 1700 Tur
kow, kiz na Hohri horlach stejachu, ho mordars
zy bijachu, a jako 1000 Turkow a 2000 Ara
biskich na Blaku morni lejjachu, poda ho te
sbockne 700 Turkow, kiz buchu na 4. Sepe
schizy swojbjesheni, a tak tych Turkow Prjek
sacze nesbozobnje wotbjeza, schtož tež bydjlische
dam sa tych Aschessijanow slje wuponylo. —

Majnowisze Shonenja.

Za franzowska Hauptzajtunka wot 11. a 12. Dec.,
wot tych franzowskich Wojskow we Spanskej
wele powedo, my jeno źemy na teles spomnicz, kij
ſo najwaznische bydž ſbadza: Na 28. Oct. Brit-
tanszny psches Nekedziblwoſz teho franz. Generola
Girarda we jenej Wys nadpadzeczu, a Franzosam
jeneho Generolu, jeneho Oberstu, dwiej Majorow,
15 druhich Woschich, 400 Wojakow a 3 Kanon-
ny wottewſachu. Na jenym druhim Blaku, ne-
daloko Ciudad Rodrigo, Czroda Spanskich jeneho
franzowskeho Generolu jateho rwa, kij bje ſebi
zg daloko wot Mjesta wobladowacj ſwojeril; a we
Sevilla ſo jedyn franzowski Generol, ſiwenja
ſyty, ſam ſazysli. Na wele druhich Blakach ſu
Franzosejo wele Czrodow Spanskich roſechnali, a
tak valje.

Pokazatych 5 nowych Szenjow w edycji 1812.

Na Nedžl. Okuli: (1. Mjerz.) Luk. 20.
St. 9. - 18. Scht. — Na Nedžl. Łatare
(8. Mjerz.): Sz. Jan. 6. St. 26. - 40.
Scht. — Na 6. Nedžl. po ſw. Trjz. (5.
Jul.) Matth. 5. St. 1. - 12. Scht. — Na
20. Nedžl. po ſw. Trjz. (11. Okt.) Luk.
13. St. 1. - 9. Scht. — Na 1. Nedžl.
Advent. (29. Nov.) Jan. 15. St. 1. - 16.
Scht.

Serbow jenicji

Nowinownescher.

Februarsti Krud, 1812.

(Schwerte lieto. No. II.)

Turkow Wojna pschi czerw nym Morju.

Sił Lasowarjo teholej Pisma budža ho dopomoglijskim tam Turka Wojnu wedże, a kajke tam wohnlada (wone je we No. III. IV. VI. a VII. sajndjeneho rjota njeshto mot tam hem piżane). Zehodla je Pschibluschnosz, so my te Wjezg, fiz taka prjordu, dalje wobladamy; a to nich zo da dženja skrodkim stanje.

Nedawno te Powiezza stankeho Konza Semje kuam pschindżehu, so hu czi, napscheczimyim Wahabiskim pożłani Turkijo, te Mjescio Jamb, we kamentej Acabissi, se Sturmom pujsali, a te 2400 Muzow hylne Wobhadzienje teho Mjesta bes Nady na Czassje roszubali. Snamenju teho Dobycja hu czi Turkijo wese Mjechow polnych Buchow do teho Hauptmagenta Kairo, we Egipciowskij, pożłali, fiz biecha tym sarubanim Wahabiskim wotrjesali. — So ton turkowiski Caisijsnik (Pascha) we' Kairo wonische rjeto tejko Mamelukow stonjowacj da,

to se nam ſz 5 džehatej Strony nasheho Piſma
wot kjeta 1811 svajomne; ale jeho Wotpoladanie
yſchi tym ſo jemu tolla nej zylje radžilo. Sbockim
do ḫornej Egiptowskej czełnychu, tam tych Ara-
biſtich, a te barbariske Čjrody ludow ſzymi Ma-
habifimi, yſchi Brjohach, cjerwueho Morja,
i Sbjezkej naſchczulachu, tak ſo je tam Schicke
na roſbnu Wojnu podomne; yſchetoz czi Rebellen
jo ſu tam za Wſhov wurubli a wotpalli.

Wojna pola Donawę.

Steſho Blaka ſu te Powesjja, tak ſchelake a
yſtemjenjaze, ſo ſo ſkoro newje, ſchto ma ſo
wſericj. Kajz njeck pokazuje, da pak hſchczen
ſaſo Wjerejbes Russu a Turku yſchindz nebudze;
tolla pak ſo tejj hſchczen na Mjeridijeku, ale
turkowſki Kejjor je twerdzje wobsanknyz, niž
Kuſt Kraſa Russy wotſtupicj, nu a russowſki
Kejjor pak hinač Mjer cznicj necha, hacj dyž je-
mu Turka kſajmenschemu Moldawſku a Walla-
chorowſku newotſtupi, a na cojke Waſchinje jich ne-
moje Jednota kronewacj.

Wojna we Sponeſej.

Tam ſteſho Kraſa, je njeck wot teho Čjaza
hem, hacj tam czi zie franzoszy Generolojo padze-
chu (poladajcze do prebauscheho Krucha) mató
Wazneho hſchecj bylo. Tam a hem ſu Fran-
zosojo ſaſo Čirjody Rebellow roſchvali a taſto
ſeſabijeli ic, hewal ſo nitsche Spomnenjahodne
ſtała neje Valenzia a Rodiz maja Franzosojo yſche-
go wobljenjene. Po Wicheru himar Čichota
yſchindze, a po teſ ſaſo nowe Storki, kahlo je
tam tejj raf. —

Wojna we sponskim Amerika.

We tamnym rjazym, bohatym, wulkim Kraju je tejj wulke Krejcośliwanje. Njekotri zedza (kajz hijom hmy tamnym Kruski spomnili) so frej Ludjo sejinicj, drugih pak hishczen zedza sponskich Hjerschtow Podani bydż. Tolla so sda, so budja czi, kij zedza so wot sponskeho Knestwa wottornyeż, dobycż; pschetoż wonie jim ljudom mrdzež aby 4 Mjesta hishczen napscheczimo! ste. — Te Mjesto Nove Valenzia hijom mjejachu cij Frejsmysleni nuzsate, hacż so we tej Možyka. Sept. cji Kralowysmysleni sażo s bježechu; psches to, tu Mož we tym Mjeszi cajka Bitwa nastą, so cji Freiludjb 700 tamnych sabidhu a sażo Mjesto skowachu. —

Wojna we ran'schej Indiskej.

Hollendarjam ta 2400 ranich Mil wulka Rupu Java we Ostindiskej Szuschesche, jafso pak bu Hollandska Franzowskej sjenoczena: da tejj tamna Rupa Franzowskej pschipadże. Wot tego Chasa bu tejj wona Britanskim nepschecjelska, a cji tejj ju tehodle we Aug. 1811 nadpadżechu, a te Hauptmjesto Batavia a wulki Kruch tej Rupy, po njekotrych Bitwiczkach nuzsachu, a pschetym 1500 Mužow skoncowachu, wobschlodżichu aby pupadżechu; Britanszy pak mjejachu 200 Morowych a 900 Wobschlodżenych. (Njekotry Cjaż predy hijom bu Franzosam ta Rupa Franz a Reunion we indiskim Morsu zwotterwuta.) — Da tej Rupi Java nasedże Million Ludzi bydli, a schelke wyrzewe złomy ja wele drugich Płodow rossije;

roszje; teži Skoto, Sslejhero, Demantui, Ru-
bi y, Smaragdy ic. a wot Gwjerjatoro Glesans-
ty, Jeljeny Krokodille, 10 hacz 12 Lochzow
dolki Hadę, rosnje wulke Mrowje ic. tam kpo-
trechenu.

Kajke he wat s Wojnu wohnlada?

Dyz Wecji wokolo ho cijenjemy: da skoro
schudżem tajke poloscine wolandam, a schudżom
ho nam sanroczenie sesda. Ameriskej kajz Aſiskej,
we Potonju kajz Nordiskej; Russowskej, Schwo-
diskej, Deniskej, Irlandzi, Elziliskej a drugich
Kraj, k zana prawa Czischina nej a bydž nemo-
że; Scho je we Kiganju We Franzowskej,
Walsk.j., Westseliskej ic. budże kjesa saho wele
zawend (we franzowskim Kraju samo 120 tam-
send) Rekrutow warbowanych. Botnijemsko
Kejjorowego Wojska, hu njeſotre tamseru do
Gallizi kej (kotryž Kraj s Polskej, s Russowskej,
s Mold wskoj, Hungarskej, Siebenbyrgskej a
Schlesinskej mjeſuje) cjanycz dyrbjale, a schiz
Wojazp, kiz bje dhu s Domolnoſzju Domach, hu
k Regimentam dyrbelli. Saksoniske Wojsko hisch-
cjen teži pschezo swetscho wokolo Budyschina a
blisko po schlesiaskich Mjesow steji, ale wot pruž-
keho Wojska je scho smjerom. — Do Pschichod-
noszie ho Mitscho prajicj nemože, pschetož wone
swetscho Scho hinal dze, hacj ho drudy bydž sda,
tehodo czi njeſiſchi Prophetojo mele wjaze nepla-
cja. Czaš je ſrudny; zana Warba, zane Pene-
sy, ſru ne Wohnpoladanje! — Tolla, tamlej
hohrkach wosche Wjescđeo Jedna kneži, ton b'dje
Scht.

Gebliko biele wobziby, a Nikomu wjaze hohe
rzenje položej, hacj ſilicj budje! Ko jidz nes
mož! — „**S**chcož ejini Boh, Schö Dobre
je, hacj runje Ketuch pijnę a tak dalje.

Grubne Podawki.

We tym Mieszi Rassel, dježz westfelski Kral
bydl (kotrehož Rod ſo na 24. Mo. Možy ſwetpa-
li, a won ſam a Kratowa (jedyn cjełnyschtaj)
tom na 24. Dež. (Potožju) jedyn Rower teho
Generolu Moris, Groſu wot Marienborna, mulkeho
Mischtyra na Kratowich Rodzach a Webberdjer-
ſa wele Ordynow, we konjazek Rodzi tehodla ſa-
zyli, dokelž jemu won wjaze Sdy pschidacj ne-
chache. Iako zyehu na to teho Mordarja, kubio
pschimnye: da hiſtejen won dwie Piski ſady
Gukne wuczeſe, na nich zyli a wjelotnych wobo-
ſkodji; ſjenej ſchwoſtej gysche ſo ſam ſazyltej,
ale ta jemu ſapowedjt, a tak bu ewerdije ſatj a
do Jastwa wedjeny. Ton Generol fiz hallej ſa-
zo Stundow ſwojego Ducha hořrje da, bje
hallej 41 ijet starý, wot Krala ſara lubewony,
a ſawostaj ſenu modu, woſolo cieſchku Man-
dželsku. Won bu ton poſleni Džen ſajndzeneho
heta ſwulkej Čeſſju porſebany.

Na 20. Nov. jeryn ſchwedifli Gurler ſjennym
Woſakom jeneha Woſcheho! na ſjennym Čjomi ſtono-
zowa, a potom do Pruskej cjełnyschtaj, ale wot
jow buſchtoſ ſaſo ſchwedifli ſtenej poſko-
lnej. Te jejo močudji, ſo dyrbi ſo ſimacj naſ
priedy prawa Ruka, potom ſowa wotrubačj a na
to ſ Kolom tamanej bydž; te ſo ſimacj na 23. Dež.
we Greifswaldji, Pomeriskej, dosta.

Terza Hjertz wol riech's polskeho Regimentera na 29. Dej. we Danzigu jeneho 13 ljet stareho Žida konzowa, dokelj d'sche hemu jeho Penesly wottem sej. Ton bu na 3. Jan. psched tymi ghetemi Wojakami kij we Danzigu steja (24 trosend Muzow byl) sazyljeny, potom jeho Cijelo Draezej podate, kij je na Kolo položi.

Na 30. Dej. jena 59 ljet stará Budowa we Regensburku kowu rubanu dosta, i dokelj ibje psched hjetom jeneho Murerja s Tydom sandala, kij hebi ja nebje e'zonijac zyt.

Nedaloko Prahi, Cijechach, so' we jenej Wyy jedyn 10 ljet stary Hulz na 17. Okt. wolo bjezny, dokelj jeho nerustaty Nan pschedzo tak jaa ra slije snim sakhadiesche.

Na prjenim Dnju hjetca bu we Manzi, Frana zovskej, jedyn Muž popanjeny, kij pječja bje we Parisu kwojci žoni Woczi wukatak a Nadra wocrjesat. —

We Norwegiskej bjechu te prjenje Dny Dej. tak byline Delfscheje, so' so tam te woskoe Skaly sej plachu a do Dolow delje padachu. We jenej Nozy tak wulki Kruch na jenu Wes padze, so schje Twarenja rosmecje, a 49 ludzi a schen Skor sarasy. Na por druhich Blakach bu 5 ludzi psches co ij konzowanych.

Sajndzene Hody se, we polnozaliskim Morju fajti Wichor byl, so je psches, pot. Gtow britanskich Schiffow rossehnat; tojto se jich zyhe f'Gruici isto, al po Hollandskich Vrjojow na 3000, a po denisskich Vrjojow psches a 200 lud-

bij na jene ſrubne Waschnje giwenje ſubito. Iči; we walſtich Wodach je ſo brittanſtim Schiſſam i koro zuſe tak ſchlo. — Sruđek Poweſtiwa ſa Čjlowiſtvo! —

Druhe ſchelke Poweſſja.

Po ſchtyrjoch Mježazach Prejczwoſtaču je naſch Kral ſe ſwojej Mandzelskej a Prinzechinu na 4. Jan. ſa ſpo ſPolskej do Dreždjan nuznichit.

Turkowſtemu Rejorej je ſo na 24. Nov. jedyn Prinz narediſt, a dwie žoni ſo ſo čzesklej kozicej. (Turkowſki Rejor ma, kajž je ſmajot ne, na ſta žonow, a kojdy Turk moze jich tak wele mijecj, kajž moze ſe ſiwigic.)

Pſched njeckrym Čiaſom, menujzy ſedym, ſa ſo Korz Roschiſti i z hacž 16 Tholerjow pſacieſche, pſchindje jeneho Bura Djowka do Miſta (colla niz do Budyschina) ſjenej žoni fili žonſtu Puchtu cijni, te opribesche ji nowu Kapi ſčimicj: ale prozoje rjanu (wona praji) tak rjanu hacž možno, a te Banty a te Roje (kij bjeſ obu pſchinieſta) dyrbja ſchicke nanju. Tako ta žona iči Banty a Roje ſchje woblada, a injenesche ſo ſo ſcho na teſi Kapi Rum mijecj nebudje, da ta burska Holza wotmelwi: ju! ju! ſčimicje to wjessje ſcho hohrje, ſo budje prawje poſne, a ſo nebudje tajke ſedne wohnladowej, kajž te Kapi Mjeszi, ja hižom b'du ſaplačicj! — (Sioha wjekemu prajieze moji Lasevarjo? —

Wy macze neprawje, praji jedyn Bjergar kſwo. ſemu Čſuſodej, ſo waſhemu Gsynej tak ſa-

he žonu dače; dašće ſchaf ſenu preby Překojených
pſchindj. Sawjernje nje, wermolvi tamnyt
pſchetoj dñj ja cjakam, hač budje won mudry,
da ho won ženje woženic̄ neschdy. (Koty beg
vima) tejto mjejeſche tu prawje? —

Pořadatých z nových Epíſtelom ve čtečce 1812.

Na Nedjil. Šerageſimā (2. Gebr.): a.
Corint. 11. St. 19. + 33. Schr. — Na
Nedjil. Látkare (3. Mjerz.): Romst. 5. St.
1 + 10. Schr. — Na ſw. Jurowoniczkū
(29. Mjerz.): 1. Petr. 1. St. 3. + 9. Schr.
— Na Nedjil. Quasimodogenit (5. Hypl.):
a Jan. 5. St. 10 + 15. Schr. — Na 10.
Nedjil. po ſw. Trjz. (2. Aug.): Romst. 2.
St. 1. + 11. Schr. — Na 11. Nedjil. po
ſw. Trjz. (9. Aug.): Rom. 1 St. 16. + 20.
Schr. Na 13. Nedjil. po ſw. Trjz. (22.
Aug.): Rom. 8. St. 1. + 18. Schr. — Na
ſw. Michala (29. Sept.): líst khebr. 1.
St. požlonej dwje, a 2. St. prjenje 5. Schrju-
tem.

Serbow jenicki
Rowinowne scher.

Mjerzki Kruch, 1812.

(Schwerte Lieto. No. III.)

Wele Wazneho se Sponskej.

Balenzia je so na 9. Jan. Franzosam podato! Psches to hu Franzosjo saho wulku Kros cjeł dalje we Sponskej sczinili; pschecoz niz jeno so je jim tam 374 Kanonow, 1800 Zentnarjow Pulvera, 3 Mill. Patronow, 21 Rorojow, a 1800 Konjow do Dukew panylo: ale tež sene sponske Wojsko, na 18,000 Muzow bylae hu psches to hate sczinili, a wosche teho hiszczjen na 900 Woskich do swojeje Mozy dostali, bes toc trymiz so egi najwažnisihi spons: Generolojo, jaka Blake, Odonné, Miranda ic. namekaja, a psches to tež hu Sponserjo jedyn jim najwažnisihe Blak Gromadzowanja subili. z Ony a z Mozy Franzosojo želime Kulje (Bomby) do teho Mjesta mjetachu. 2700 bjechu sich sa ton Cjek nuz szyles li, kij bjechu težto Kessow sesapaleli, hacj bu wobsanknjeue, so zedza so Franzosam podacj. (We tym Mjeszi so tedyim runje na 200 tarosend ludji nameka.) Egi sponsy Cecji schizy swoje

Samojenje skoraja a budža pörnjo Franzosam,
 kiz maja Šponszj Jatych, wumjeneni. — Ton
 franzewski Marschall Suchet, kiz je te zyłe Prijork
 sczje wedł, je sa to wot Kejjora Napoleona, k Herzog-
 stwo we tis Provinz Valenzia lejzi, a kiz jemu
 kojide kjetu na 100 tawsend Thlr. Muzpschindze-
 nja ponješe. Tejj czi druhý Woschi a Wojazj,
 kiz su ho derje dżerzeli, budža Ordenu aby Pe-
 nese schenkowane dostacj. — (We tym Herzogstwi
 Albusera je jedyn z Milje dolki a jenu Milu schje-
 roki Hat, kotryj je wot tych Maurów njedze psched
 1000 kjetami k Powodzenju tych Polow a Wukow
 rycz, do kotrehoz s Morja Woda bjezi, a we ko-
 trymz ho nepodomniye wele Rybow a wodowych
 Staczkow hohridjerzilj. Czi Maurojo bjechu jes-
 dyn sprozniruy lud; won bje najskerje s Arabiskej
 psches Afrisku do Šponskej pschischel, ale Wjery
 dla bu tak cziszciany, te dyrbesche cjjekacj, a
 ton Ebott bu jaſo s Kraja wohn wunaty.)

Potom budža we Špenskej czi Nebellojo na-
 wsa jich Blakach pschezo bole wutupeni, a ton
 Krej pomalu a pomalu Franzosam poddany; we-
 le tejj jich famo k Franzosam hjebor Dje, dokelj je
 ho jim tejj Wojsny pocjale wostudjecz, a tolla wi-
 dza so na Franzosach wuracz nebudža, dokelj ho
 pschezo jedyn twerdy Blak po druhim podawa,
 woni jadzu wjazj do swojej Mozy nekrydnui a
 jich Wojsko po pschezo boje remadzje schrje;

Brit-

Brittansz̄im zy malo k Pomozy steja, tak ho jich loschi pschezo bolje subluse, a Matz̄isa je jich wopuszczęju, so budza hobi swoj Kraj dy wjozy Dobyc̄j mož ic. —

Stoha je hewak hlyschec̄?

Bes Turku a Russu ho pschezo na Mjeri kajz̄ na Wojni jenak sylnje dżsela; schto budje steho wohnpschind̄, dyrb̄i Čas̄ wuejic̄ — Pschez̄i wo Wahabiskim su Turkoj pječza kyro sbojobui byli, a ho težz̄ito twerdyh Blakow we Arabiskej smozowali. — We Grusiski (fredža Kaspijskeho a ejorneho Morja, russowskej Ujs̄kej) su Moschko-witarjo tu ważnu Twerdzisau Alchatalik se Sturmom nuzsali, 153 Turkow sabili, 47 Jastych sali a težz̄ito wojerskich a drugich Wjezow dostali ic. —

We gylej Ameriskej, polonschej kajz̄ polnozni-schej, je Schitko we Muczenju, a Brittanska može lochze Wojnu sposlanej dostac̄. — We Sgiliskej je ho scho s Dobrym ljenem. —

Tolla to je scho jara daloko, my zeny bлиже knaschemu Gsusodstwu poladac̄, schto ho jow czini. Tu ho franzowszy, russowszy, pruszy, turkowszy a drugi Kurjerojo jedyn sa drugim stych Krajow nimo nas do Parisa a saho wohn honja. — We Braunschweigu bje kajz̄ Rusk Objekta bes Wojakami, a težz̄, kajz̄ ho sda, bes Ludom hobi trochu nastat, tak so dyrbesche jedyn Regiment franzowskich Dysnikow do taho Mjesta

polozeny bydž. — Pommersku, kiz Schwedjs
 ſt. ſcha, a kotryž Kraj na tym Woku ran'ſho
 Morja leží, a ſ Pruskej mjesuje, ſu Franzoſejo
 wobſhadzili; a te ruff. Mjesta kiz na Mijesach lež-
 ža, ſu vſecią wele Wojakow i Woblenenuſu dosta-
 li. — Mot Frankfurtskikh a Wyrzburgs kich ic.
 Wojakow je težje do Danziga czasyčz dyrbjate.
 — Piches Frankfurt po Maſna je tež to Wosow
 ſ Penesami a ſ Pulverom do Magdeburga ſchlo;
 tež W. jazy týrbjachu ſ Franzowſkej wohn pſches
 te Mijo ro czasyčz; a ſ Magdeburga je nedawno
 180 Wosow ſ Ransonami a ſ druhzej wojnskej Po-
 krebnoszju do Stettina jylo. — K Franzowſkemu
 Wojskej, kiz pola Łobži (Elby) steji, je wele Pje-
 karjow, Kowarjow a druhich ruskich ludzi wot-
 poſtanych. — Potom tež je ſo sakſonſte Wejsko
 i Polnoze rychtowacj pocjale, a ſaſo ſnowemi
 Rekrutami wobstarane a tak dalje. — Haj moji
 lubi Łasowarjo! ja drje wjem, wj byſhcje zyli
 njetklej naſradſiſho wedžicj, ſchto ma tolej a tam-
 ne na ſebi ic.? Ale ja hižom ſym wam we pre-
 dawſhina Kruschi prajit: ſo njetſiſhi Propheto-
 ſo niſcho wjaze neplacja, a tehodla tež wam ja
 niſcho vſehežicj nebudu a nemozou, ſmol —
 Dženſha niz; ale ſchtož budje ſo dale podacj: to
 zu wam we pſchichodnymi Kruschi (kiz budje hiſch-
 cjen i Jutram hettowy, a ſchudžem tam kdoſta-
 cju, bježi ſebi Koſjdy herwal po njon kodi)

Swjernjo po wedacjic. — Ējmowe Mroczielje wi-

hoja na zylnch Nebeskach a cowstn Sawjeschk kry.
je te Budje, (aby Pschindzenje) pschichodn'yo
Duja! —

Powieszja schelkeho Wopsciljecza.

Na 24. Jan. bje 100 ljet, hactj je so Friedrich ton Wulki narodzit, kiz je so we 7 ljetnej
Wojsni a tez̄ hewak Nesabyczahodny sczinit. We
pruzkim (aby bramborskim) Kraju, bu ton Djen
swulzy czechnym Dopomnecjom na neho wobejno
djeny.

SBrittanskej hijom je do Sponskej (wosche
Penes a Lüdzi) wotwozene: 983 tawsend Flintow,
5200 Lešakov, 15½ tawsend Pistolow, 151
tawsend wojsklich Drastow, na 19 Mill. Pa-
tronow, psches 8½ Mill. Kulow, a skoro 39
tawsend Szudow Pulvera ic.

Zale franzowske Wojsko njeklej rachnuje:
130 Regimentow czechkich a 28 Regimentow
loschich Pjeschkow; 84 Regimentow Jysnych a
psches 15 Regimentow Kanonjerarjow. Bes-
tymi je 14 Marshallow a 496 Generolow.

Njemska Kejjorka je pjezja we tej flotkej Na-
djili živa, so budje skoro Maczrjekacj. — Prus-
ki Kral je pjezja romskemu modemu. Kralej je-
dy i rjany Wohs schenkowal.

Kož je snajomne, da bje wojsche ljetu menje-
potrych Wojsadach Schwediskej, Rokutironki
dla, Sbjek nastal. Te ktemu postajene Grycha-

ty kjechu tehdla 20 Parschonow tSsmerci, 54
kij dyrbjachu wo Esmercij lešowacj a 26 tskel-
kej Straſi na Cijeli wotkudzili. Schwedow
Kronprinz pak je te Scudy tak položit, so jen
dy tja czi gjo Naſwinowacjjski Živensje ſubicj,
24cjo budža tPreutami schwikani, 27 iich pschin-
dje na Ewerdzisny tSsejdzenju a 24 Kwilu pschi
Rljebi a Wodži do ſastva.

Je tym Mjeszi Basel, Schwajzarskej, ho
pschi Konzu Jan. taſkilej Podawč ſta: Jeneho
Barbarja igona ſwojemu Muzej na 8000 Tho-
ler Peues we Slotykh kraje, a potom jeho tJy-
dom ſaroda. Dokelž pak ton Muž nebjie tak wele
Eſebi ſak, so by wumrjet: da wona Nož do ho
ſtorcji a zysche bo tym ſkoncowacj. Jako pak
wona czuje, so tejj Esmercij psches to dostačj
nebubje: da bježi na Hubju hohrje a ſteči
tWołnom delie na Haſu, dježi ſej Lowu roſra-
ſy a na Blaku morwa wosta. Ton Nož hishejen
we jejnym Cijeli giesche.

Po Charles, Franzowskej, je pschi Konzu
ſajndzeneho kjeta jedn Welt 14 ludi roſtorhat a
dwaj do roſbneho Mjecja pscheszadzil

Jenemu Člowiskej bje Woko, Hubu a Kruch
Jaſyla wottornyl. Jako teho Welka tolla na
to morichu, bu we jeho Bruschi jena Pjowa No-
ha a jena Džecjaza Lowa (zyta hishczen ſloša-
mi pschikryta) namekana,

Te wofole Gryphe we Kopenhageni, Denis kej,
ſu

su jeneho Djecziwuczerja žonu we Zielendži, kij
zysche hwejeho Mužo s Hydom sawdacz, wot-
Hudzili: so dyrbi se želivemi Kljuchczemi sczipa-
na, ji Žlava a ſena Ruka wotrubana a jejne Čjje-
lo na Kelo pleczene bydž.

Po Lubija bje na 29. Jan. jedyn 15 ljet stary
Hulz smjersnyt, kij bje na Why po Čzelata ſchol.
Sa 3 Dny haklej bu namekany, a jeho hwojerny
Pſyk bje tak dolho Mozy a Wodnjo wot neho neja-
ſchol, ale bjesche hebi bliſko pſchi nim Djeru wu-
ryt, a nechaſte ho Nikomu teho Hulza (hwojeho
Knesa) doiknycz dacz, hacz runje tak dolho nitscho
zrat nebje.

Wyrzburgu jena Djowka melcjo porodži, Djje-
czo ſkonzowa a ſatjeba je do Moja. Wona bu
do Jastwa ſadzena. — Po Kosela Schlesinskeſ
ho jena Djowka wobjeſy, dokelz bje jejny Lubn
bes Wajakow ſchol. — We Budyschini pak ho na
7. Febr. jena wojska ſona Bjetelnjach te hua-
dla-wobjeſy, dokelz Palenja piez a kniezonne zi-
wenje wesz nemojeshe. (Tu je Piſar teholej, ham
trochu ſnat.)

Pjane Eſwinje.

Najbolje ho Wopilzeſ reknje: won je pjany
kajz Eſwinjo! a tolla hishcjen ſnanu Nichtu
Eſwinje pjane widzik neje. Najſkerje ho to te-
hodla tak reknje, dokelz ho ton wopilu Čzlowek
pſches to tem najmasanischemu Škoczu najbolje
podomny sczini, iſtoz tejj ton Rosom pſchepija-

to Czlowek we wjestym Wotpoladanji saßlußt.
Tolla prejcz stym, tu je Rycz wot sawjernje pjan
nyh Swinjow, a to ho taklej czineszhe:

We Buzzi, Franzowskej Swinje sjich Klje-
wa do jenej Pinzy czeckychu, tam jedyn Sud
noweho Wina sroczichu, a predn hacz ho schu-
na to do lada, tak wele wot njeho wujłopachu, so
bzechu z Dny wereżate, a schjech Wobydlejow
we lej Wby, psches swoje dżiwne Ekalanie a
Pryselje nanuczichu, so pschindżechu nanje ladacj.
(Nu cji ludjo ſu potaskim tolla pjane Swinje
widzili.)

Wokasartych 6 Tertow na 10 3 pos-
lute ne Pjatki we 1. jeczi 1812.

Na przeni pokutny Pjatki (28. Febr.)
Dopolnja: Philipp. 3. St. 8. Scht. Po-
polnju: 1. Pjetr. 1. St. 13. Scht. —
Na drugi pokutny Pjatki (5. Jun.) Do-
polnja: Jes. 3. St. 10. a 11. Scht. Po-
polnju: Jerem. 3. St. 23. Scht. — Na
zeczi pokutny Pjatki (13. Nov.) Dopol-
nja: Jes. 45. St. 22. Scht. Popolnju:
119. Psalmi 10. Scht.

Sserbow jenicki
Nowinownescher.

Saperlejski Kruch, 1812.

(Schworte Lieto. No. IV.)

Kak steji we Sswjetabj hu?

Shyj Wocji wokolo ho cijenjemy, da voladas my, so hishczen (we Duchomnym kajz Cjelnym) pschezo we Wocjakowanju wulkich Podawkow stejimy. Schitko djjela na Torhanju a Wjasanju, na Sjeno cjenju a Losowanju tych Kruchew, a schitke Helementy steja psches Sjer ocjenje o Dijelenje bes Pschestacza sa tym wotyknjenym Konzom tej Natury, te Postajenje tych Bi ejow psches bes Pschestacija Stworenjo we wjecjnej Modoszi sdjerjecz. — Tehodla hibaja a rybuja ho te Mozy na sebl; tehodla Pschezinnesz we Duchomnym kajz Cjive Cjelnym. Mjer je ton wotyknjeny Konz ljenej Nejivossze, Mjer je Zidanje snivej zivossze: ale Natura zadan Mjer necha, ani we morwym ani we ziwym Ryku swojego Stworenja. Tehodla hibje, storka a czase wona te Kruchi, pschinesze Wohen a Cjashenje do sich Mjeschenja; byje we Mjaci Szymo Nejednoci; we Nejednocji Szymo Mjera:

so by we tym, ienje pschestatym, Wovettu. Vjes
 dzenju tych Wjezow jeno Hibanje a nowe Bycje
 nastalo. — Stejaza Woda budje smerdzaży In-
 sor; smjerowani Ludżo sniu Stołznizy; schicka
 Moz, scho živenje wuprochnje na Sawku Lje-
 noşsze. To Natura (a psches tušamu habyn Boh)
 necha. Lebodla peszele wona Wichtor do Koſta;
 kyrnje we nežnym kajž žiwym Hicju swojej Re-
 gieronki Schicks pod ho a psches ho, a twungnije
 te Snile Hibantu, to ienje Kwacatosji. Tak
 sfđerzi ho psches tu, mudrie we Swijczi wu-
 stajenu, Wovettu. Napśeczjwnosz Schickich
 pschezjwo Schjemu (Schego pschezjwo Schemu)
 Možew. Woł w jaſan je a Woziwienje, a
 ta zyla swenkoma kajž snuzkomna Ordunka, istara
 zwar psches schickie człowiſke Pomyſlenja wohn,
 blychezi ho colla we wj e c į n e j Modosji. Psche-
 toj kojjde Wolomiknenje je te nowenarodzene Dzje-
 czo, teho njeckiej runje Sajndzeneho, nowe we
 ſwejim Bycju; hinaſtsche we ſwojim Wopſchi-
 jeczu a Podomnoszi dylli schickie Predawsche. ga-
 dyn Czlowek neje dzenſa zylje tonhamy kiz cze-
 ra bje. Zadyn Kraj, jadyn Lud nesteſi smjerom
 na jenym Blaku. Bone ho Schicko pschemjeni
 we ſwojim Snuzkomnym a Swenkommym. Koj-
 dy Dzen ſaja ſwoje Stworenje prjotk. — —
 To nech je Mužwiedzenje do tych Podawskow, kij
 jemn ujek woł Czacha kCzaję romadzje wopom-
 nicz, najpredu ſdaloka, poſtom ſbliska, a zwar
 najprjotszy njesichto

se Sponiskej.

Schtyri ljeta hijom njeck ta] Wojna 'Sponskej traje. Njeck o tra Bitwa je tam ton Czash hem projekpanhla; wele tawsend ludzi se psches to zivjenje subito; Milliony Krepkow Krwoje su bjezale a — pschezo hisczen widzic̄ nej, dy budze injez tam Konz te krawne Bledzenje. — Psched krockim Czaskom su tamnym Kraju sašo na wele Blakach ketro kylnie Bjechtowanja projekpanhle. Ton najwaznische Podawk bes njeckotrymi diuhimi pak je colla bes Zwysela ton: so su Britansz̄ tu Izwerdjsnu Biutad Rodriko (we Leonskej) na 19. Jan. se Sturmom nuzzali, jako bjechu ju 9. Onjom woblenjenu mj li a 3. Day do nej zyleli, we kotrejž so 1400 Franzosow namekacše. Woni pak su tušamu horsy sašo s dobrij Wohlw wopuscacili, colla pak hobi sali schtoz je so jin subito. Woni bjechu ſebi zwar projekſali, hisczen dale do Projekta hoc̄, ale 60 tawsend Franzosow so kyssje romadzje szeze, so zȳ su jich pobic̄, na to pak so woni radsi, sašo do Portugalskej psches tu Rjeku Agueda szezechu, schje Miosty sašobu rostorchachu, tak so jich Franzosojo deſtanyc̄ nemozachu. — Runje t k zysche so tawsend Sponskich te Mjesto Tarragona, we Kataloniskej, nuzzaci, ale czi buchu na 24. Jan. sbezji a roſproſcheni, tak so 2000 Mužow a wele druhich Wjezow subichu. — Ton twerdy Blak Tarifa, we Andalusiskej, mjejachu Franzosejo woblenjeny, tejj bjechu ion hijom jedynamol spytali

tali se Sturmom prejcjaci: ale jedyn bes Psche-
stečja Deſichej bje tu zylu Wokolnoſz, id je Oro-
hi a Puče, tak pod Wodu stajit, so cii Franzo-
sojo nemojachu žanu Zyrobu ic. wjaze pschivesenu
doſtacj, ale dyrbjachu te Woblenenje hohrjes bje-
nycj. — Na te Mjesto pak ſu Peniskola we Ba-
lenziskj a njekotre druhe Mjesta wohbadzili. —
Ta žowca Koroz je ſajndzene Ljeto we Murziskej a
na valenziskich Mjeschich wulke Sapuszenje nacji-
nika, njek pak je tolta ſaſo wopſchewata ſaka-
djecj. Jeno we tych zjoch Mjestach Murzia,
Orihuela a Elche je na 45 tawſend ludži prejcj
ſrabka. — Se Spanskej zemj njek Mle eijſnyej
k delnej Donawi.

Sch ſte Ljeto ſo tam vijom Russa ſTurku bje-
dži. Wele Kasow poſpochi bu tam na Mjeridje-
lane, ale ženje ſo nechaſche radjicj, ſo by knemu
pschischlo. We ſajndzenuym Ljeczi ſo bes Brusfe-
la te najžyluſche Spytanje temu ſta; tejj hižom
ſo zylje temu wjeresche; knajmenshemu pschindje
Mjenenjow a Powesjjow doſz, liž to wjericj a ſo
nadječi dachu, ale, jako bjechu ſo te Powesjjia
dolho doſz kſchizolake, dolho doſz kaktale a na-
pshecjilo ſebi ryczale: trechi na jedynmol ta Po-
wesj ſnam wol Eahowudprenja ſteho Neſchjelſt-
wa. — Tak njek te Wjeze ſkoru runje ſaſo ſteja.
— Mjek pak tejj ſo piſche: ſo je wol russowske-
ho Wojska we Turkowskej wele Woſakow k jene-
mu druhemu Postanju (dje? to nej prajene)
wotpoſlanych. — Džimy wol jow malu Kwilku

do Schwedziskej

poladacj. Tamnym Kraju je Kronprinz tojby Regjeronku wedt, dokelj bje Kral kory; jako ju won sojo Kralej poda, dzerzesche won dolhu Recz na neho, we kotrejz won pokasa, so stym Krajem nawsche Waschnje verje steji. Jeno jene zem my my suej wusbjenyc, kiz ho nam najmierko wenjahodnische sda byd. Won meaujzy praji: nasche Wojsko je volne a sevschjem bohdacze wobstarane; trog tym Pommenscherjam Schwedziskej, kiz mjenjaju, so budje so het treba, predy hac budje moz ton Kraj jene Wojsko so tawsend Mužow hylne horjestajic, budje ho tolla hijom Hetfa we Haperleji jene Wojsko wot tej Ssylnoszje, tak dcje Pscheczelam kajz Nepscheczelam prijekstajic moz. — A we jenej druhej Reczi tym Schtanekam teho Kraja won bes druhim praji: my many knano hishczen wjaze Pscheczloszjow pschewinyc; ale hylni psches Jednotu, budzemy my schickim Wichoram trozowacjic. — Telej Ssota wele sa tym myhlicz dacza. — Nu njeklej hishczen duzy Dom psches

Prußku, a by Bramboriku.

Bes pruskim Kralom a franzowskim Kejjzrom te najljejsche Pscheczelstwo kneji. Ton Kontribuzion kiz hishczen mjejesche Pruska na FransowSKU placic, netreba we Venesach wotwiedzen byd, ale budje na tej Zyrobi, kiz budja Fransojojo a jich Ejenczeni (dyz psches Prusku poczajnu) trebasj, wotrachnowane. Schtoj cij Woz

jažy we Glogawi koshtuja, budje wot njek (5
Mijerz.) Napoleon placziejic. — We tymiej
Pschemjenenju tych Wjezow i. j. wele k Pschenich.
lenju ležji, schtož byschje wy lubi Łasowarjo ſa-
mi, kojdy tak derje hac̄ je samože, ejiniež gyli. —

My hlschzen bychmy njeſklej bralich tam a
hem, jako do Britanskej, Ameriskej Siziliskej
Aſiskej ic. poładac̄ mjeſi, ale dokelj nas to Da-
lotoszje dla tak wele nevastupa: da da nech to kdro-
hemu Molej wostanje: my zeny ſebi na te Mje-
ſio njeſkorre druhe Wjeze prijekness; najpredn pak
hlschzen njeſchko wot teho spomnic̄, schtož ho we
naſchej bliſhej Wolonoszti zofa, kliž može tak we-
le placziež, jako njeſkorre

Milnenja do Pschichodnoszje.

Ktemu fluscha: te honenie tych wele Kurlerow
tam a hem (tež ſe Schwedziskej ſu russowzy,
ameriszzy a schwedziszy Kurierojo do Russowſkej
ſchl); jo ho medje 30 twſend njeſtskeho K. ſjo-
ra Wojakow we Galliziskej, na polſkich Miesach,
romadžje cjanu. Njeſtski Rejjor gysche ſam
do Dredžan pschindž, ſwoju ſſotru a ſſwaka,
Prinz Autona, wopptac̄; tehotunja tež Napoleon
ſe ſwojej Maudziskej a ſromskim Kralom.
Medawno tež ſe ſ Ćezechow por Džielow Zeger-
jow do Galliziskej wotteſchko, a kejzrſke Wojs-
ko budje tež ſnowemi Rekrutami wohstarane. —
K Milnenjam do Pschichodnoszje dale fluscha: ſo
ho we Tiroli a Bajerskej Džieljevalſkich a fran-
govſkich Wojakow ſromadzuja; ſo ſu badenszy,
hes.

hessewsky a drusy, Wojszy psches Frankfurt po-
la Majna schli, djejj vyzom bi: ton franz. | Mar-
schall Maj na 29. Febr. a Lipsku na 14. Mjjerzu
nujtrechit; so psches Budyschin a druhe saksonske
Blaki Czrody Bajerow ic. czanu, a tehorunja wes-
le wjaze; a so to scho (ton zlyh Khajnswojaskic.)
k Polnozy ezenje. — Scho tam jedja? — To je
habyn te wulke Praschenje, na korej hischcjen
nam žana Bojtonka wotmolwila nejj; polojkim tějj
je nascha herska czinicj nemoje, ale najskerje bu-
dze ho to we mejskim Kruschi statz moz. — Dijek
da hischcjen, zemy njeschts Druhe romadije wo-
pomnicj.

Naturiske - Podawki.

We Noyy k 15. Febr. wosche teho westfelickeho
Mjesta Salzwedel wulki Wichor s Dösschczom a
Esnjehom smjeschany nastia; podla ho tak hylne
blystasche a rimasche, so ho s dasche, kajz by gyo
te Mjesio Bohenshu stale. Do jeneho Zyrkwine-
ho Thurma sa jenu Stundu s Rasow sašobu Nes-
w edro dyri, ale colla Hiltsho nesapali. — We
m alym Koschku ježeta na wele Blakach Blysk
a Rimanje se Esnjehom sjenocjene byl. —

Te prjenje Dny Febr. Ljetsa bjechu wokolo Bu-
dyschina Mejske. Bruki na Esnje wuljeste, a
bjechu we czoptej Siwi njeckote Lydzenje dolho
žive.

Psches' naiste Tacje je Ljetsa malym Koschku
tejj wele Schkodn nacjinjene. Kajz je hischcoj,
da je psches tu Dijeku Rhone we Franzewskie (kij
we

52

we Schwajzarskej nastanje 'a do 'pschipolnische
Morja bjezi) najvjaže Nes boja nastate. We kio-
ni je težito Rejjow do Romadu spowalawa a jena
ho podla wotpali; ta Woda Kruchi Twarenjow,
Ejjela, schelke Dremo ja Ssudy s Wohru, burske
a čnejske Wosyac. Hobu ho Morja cjreresche. —
Se Schwajzarskej, s Walske, s Tirolac. Hu te-
horunja srudne Porwessja, wot Pscheliwanja dru-
hich Rjekow, nuzrechito.

Nadžjaze Wedro we Ljetu 1812.

Schtož te Edaje wot Płodnosije Ljetca nastu-
pa, da ho po wele Wedrapschirunanju se
Sajndgenosije poslaje: so budje te Ljetu 1812 bo-
le symne dyžli cjopte;bole mokre dyžli suché;
bole wjetrojte dyžli cziche;bole mroczne dyžli juš-
ne;bole newobstajne dyžli wobstajne; a budje
wiaze Newedrow dyžli Krupow, ale težito Ssnje
ha miecz. Potajkim teži Winej hojicž nebudje;
a dokelž bje sajndzene Nasymnje tak jara cjopte,
tak po hu mjele Hujajze wulku Skladnosž swoje
Młode pschiporecž, a ludžo hischcjen pschezo tak
jara malo napschecjiwo temu džjelaja: da teži ha-
domym Złomam založnje jara Hujajzy rožja,
a duž ho sda, so teži budje Ljetca malo Gsadu,
wošebje we nisko lejjajzych Garodach. Steho
scheho romadžje ho sesda, so budje Ljetca jenebolje
neplodne dyžli plodne Ljetu. Tolla zu ja s Wutrobu
wineschowacž, so by, ho te Edacie radischo na
ton plodny dyžli neplodny Bok wobrocjito.